

från Rådet för stöd och samordning efter flodvägskatastrofen www.rsos.se

Kontakta oss om stödet sviktar

Den kvartalsrapport som vi gjort om hur många och vilka frågor som kommer in till vår rådgivningspanel visar att frågorna är lika många som för två månader sedan, men att samtalen börjar bli tyngre. Vi har också konstaterat att många frågar om hur man får tillgång till psykosocialt stöd. Därför kommer vi nu att undersöka hur de drabbade har upplevt tillgängligheten på sådant stöd i sin hemkommun eller sitt landsting. Syftet med undersökningen är naturligtvis att vi ska bli bättre på att förmedla sådant stöd till dem som har behov av det. Kom ihåg att du alltid kan kontakta oss om du upplever problem med att få sådant stöd på din hemort.

Foto: Pawel Flaro

De senaste dagarna har jag fått höra många olika åsikter om Rådet och vår verksamhet. Ett sådant tillfälle var vid minnesstunden i Kungsträdgården nyligen. Jag hade förmånen att få träf-

Vänligen

Kerstin Wigzell

Kerstin Wigzell
Ordförande i Rådet

fa och prata med många av er som är anhöriga eller drabbade på olika sätt. Många som också uttryckte sig positivt om vår verksamhet. Jag har även fått ta del av kritiska synpunkter, som främst har gått ut på att vi är för passiva och inte tillräckligt rättframma och pådrivande i vår information.

Självklart har båda sidor rätt, var och en har ju sin egen bild och sina egna förväntningar om hur myndigheterna ska agera vid sådana här fall och hur man ska ta kontakt. Det är en avvägningsfråga som ständigt är aktuell hos oss när vi diskuterar olika typer av information. Många önskemål finns och vi kan inte tillgodose alla – men vi vill gärna ta del av era åsikter i olika frågor. Flera av de anhöriga som jag har talat med ställer till exempel frågor om minnesresor. Det är bland annat därför som vi nu väljer att publicera en enkät kring minnesaktiviteter på webben. Vi kommer också att, med början nu i maj, att bjuda in anhöriga till informationsträffar med experter på olika frågor.

I detta informationsbrev presenterar vi de medarbetare hos oss som arbetar i rådgivningspanelen och är vårt ”ansikte utåt”.

Återbetalning av socialförsäkringar

Vilka regler gäller för återbetalningsskyldighet av barnbidrag, föräldraförsäkring, underhållsstöd och bostadsbidrag? Kan man slippa att betala tillbaka?

Allmänt gäller att rätten till ersättning upphör när en person avlider eller när en saknad person dödförklaras. Rätten till ersättning upphör alltså inte enbart av den anledningen att någon saknas efter en naturkatastrof.

Försäkringskassan måste i varje enskilt fall ta ställning till frågan om återbetalningsskyldighet. Om en person anses återbetalningsskyldig tar Försäkringskassan också ställning till om man kan bevilja eftergift. Eftergift innebär att den som är återbetalningsskyldig under vissa omständigheter kan slippa betala tillbaka. I den bedömningen kommer Försäkringskassan väga in att den som fått ersättningen har förlorat en närstående eller separerats från denna under traumatiska förhållanden.

Källa: Försäkringskassan

Rådet undersöker psykosocialt stöd

Rådet genomför nu en mindre undersökning av det psykosociala stödet. Undersökningen är ett sätt för oss att få ta del av drabbades synpunkter, erfarenheter och kunskaper.

– För att Rådet ska kunna utföra våra uppgifter på bästa sätt krävs att vi har en god kunskap om de drabbades och anhö-

rigas syn på det psykologiska/psykosociala stöd som samhället erbjuder tiden efter flodvägskatastrofen, säger Johan Järnesund, vid kansliet, som är ansvarig för undersökningen.

Undersökningen genomförs tillsammans med nätverket ViSomFinns och finns som enkät på deras webbplats, och skickas även ut per post. Drabbade som

ringer till vår rådgivningspanel tillfrågas om de vill svara på enkäten muntligen. Vill du medverka i undersökningen ring er du 0771-39 40 00.

Svaren kommer att sammanställas i en rapport som Rådet använder i sin verksamhet och i sin rapportering till regeringen.

Rådgivningspanelen finns till för dig

För att guida dig som är anhörig bland myndigheter och organisationer finns en rådgivningspanel hos Rådet. Alla anhöriga och drabbade är välkomna att höra av sig.

Målsättningen är att ge korrekta och tillförlitliga svar på frågor som till exempel ”Var ska jag ringa för att få psykosocialt stöd? Vem ansvarar för de barn som kommit hem ensamma? Vad ska jag göra med hyresavierna som jag inte orkar betala?” Frågorna från anhöriga och drabbade berör många olika områden. Se artikel på nästa sida.

De som besvarar frågor på Rådets kansli kommer ursprungligen från olika myndigheter, bland andra Försäkringskassan och Skatteverket. Det finns även referenspersoner knutna till kansliet från polisen, Röda Korset, Svenska kyrkan och andra organisationer.

– Vi har ett brett kontaktnät vilket gör att vi har kunskap om var vi ska vända oss för att få svar på olika typer av frågor, säger Annika Sköld, en av dem som arbetar i rådgivningspanelen.

– Jag trodde att jag hade en viss ”samhällskunskap” innan jag började i rådgivningspanelen men jag har fått tänka om och lära mig nya saker inom olika områden.

Utgångspunkten i arbetet är att sträva

– Vi försöker alla att hjälpa till att reda ut frågeställningar, säger Margot Blom.

efter att samordna och förklara innehållet i andra myndigheters information till de drabbade.

– När jag först började jobba på Rådet visste jag inte riktigt vad jag gav mig in på. Det jag hade i tankarna var att så snabbt som möjligt sätta mig in i arbe-

Jag känner djup
respekt för er
som tar kontakt

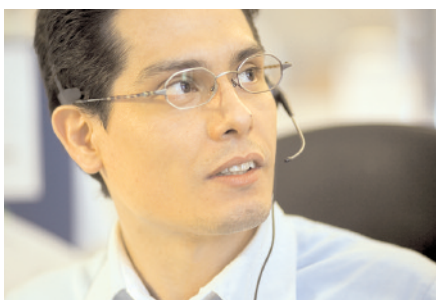

tet. Jag ville ge allt och lite till för dessa människor som befann sig i ett kaos av smärta och sorg. Ju längre tiden går blir samtalen svårare, men jag tror ändå att jag har kunnat hjälpa er som ringer på något sätt, hoppas Oscar Jeria.

– Jag känner djup respekt för er som tar kontakt, berättar Margot Blom. Vi försöker alla hjälpa till att reda ut frågeställningar och vara till stöd så gott vi kan. Frågor som rör hur samhället fungerar för en drabbad är inte lika komplicerade som annat stöd att klara ut. Vi möts också av frågor av mer personlig art som det ännu inte finns svar på och det kan kännas frustrerande att då inte kunna ge bestämda besked.

Svaren på de vanligaste frågorna till panelen finns samlade på www.rsos.se

Dessa svar bygger på information som lämnas av olika myndigheter och organisationer.

– Jag vill ge allt och lite till. Det är Oscar Jerias eget mål.

Information om rådgivningspanelen

Rådgivningspanelen är alltid bemannad på vardagar klockan kl 8–18.

Numret är 0771-39 40 00.

Under andra tider går samtalen till ett callcenter, där du kan lämna kontaktuppgifter.

Någon i rådgivningspanelen ringer upp så snart det är möjligt.

Du kan även skicka dina frågor per e-post på rsos@rsos.se.

Uppgifter som gäller kontakter med drabbade och anhöriga skyddas av sekretess.

– Jag har fått lära mig nya områden sedan jag började arbeta på Rådet, säger Annika Sköld.

Ju längre tiden går blir samtalen svårare, men jag tror ändå att jag har kunnat hjälpa er som ringer på något sätt ”

Detta frågar ni om

Nästan 1000 frågor har kommit in via telefonsamtal och mejl till Rådets kansli sedan verksamheten startade.

Ofta består frågorna av flera delar och det finns nu en tendens att samtalen tar upp mer omfattande frågeställningar. Behovet av råd och stöd är lika stort nu som tidigare. Många av er som ringer har behov av att träffa andra drabbade, och andra behöver hjälp med att bena ut regelverket kring vad som gäller när man saknar en anhörig.

Under de första 14 veckorna har rådgivningspanelen svarat på sammanlagt 928 frågor. Var tredje fråga har handlat om behovet av hjälp med privatekonomi medan frågor om avlidna och saknade upptar en femtedel av inkomna frågor. Närmare var sjätte person frågar om psykosocialt stöd.

Hela sammanställningen finns på www.rsos.se

Frågor om rådgivningspanelen besvaras av Malin Modh vid kansliet.

Frågor till panelen 17 januari–24 april 2005

Psykosociala frågor	162	17%
Ekonomi – juridik	277	30%
Avlidna – saknade	193	21%
Minnesaktiviteter	65	7%
Övriga frågor, blandat	231	25%
Totalt	928	100%

Källa: Kansliets statistiksammanställning

Enkät om minnesaktiviteter

Det finns olika behov och önskemål om hur man vill minnas och hedra de saknade. Rådet vill därför fråga dig som är anhörig eller drabbad av flodvågskatastrofen om minnesaktiviteter. I detta informationsbrev medföljer en enkät.

Många anhöriga och drabbade hör av sig till oss på Rådet och ber om hjälp för att kunna minnas och hedra de saknade och omkomna eller för att försöka rekonstruera händelsernas förlopp. Vi försöker då stödja på bästa sätt och samtidigt sprida den information som finns tillgänglig. Många har rest till Thailand för en privat minnesceremoni eller för att återse platsen. På generalkonsulatet i Phuket har under våren anhöriga till en fjärdedel av de saknade och omkomna fått ett personligt individuellt stöd. Det har handlat om att anordna privata minnesstunder eller hjälp med att återfinna olika viktiga platser i Khao Lak, på Phi

Phi-öarna och Phuket. Det är bland annat personal från UD, Räddningsverket, Röda Korset, Svenska kyrkan och den nybildade organisationen TVAI (Tsunami Victim Aid Initiative) som står för detta individuella stöd i Thailand.

Andra länder har istället för att ge individuellt stöd på plats arrangerat kollektiva statliga minnesresor för anhöriga till Phuket och Khao Lak. Det är hittills Österrike, Danmark och Norge som har tagit detta initiativ. Vid den österrikiska minnesstunden den 8:e april med omkring ett hundra anhöriga blev det en viss oro vid avslutningen. Den danska minnesceremonin i mitten av april i Khao Lak med bland annat statsministern och kronprinsparet gick lugnt och värdigt till. Norge genomför resor i maj och oktober.

För Sveriges del har än så länge regeringen inte fattat något beslut om min-

nesresor finansierade av skattemedel. Rådet för stöd och samordning finns till för att lyssna på anhöriga och drabbade och för att stödja i viktiga frågor. En sådan fråga är minnesaktiviteter av olika slag. Många anhöriga väntar fortfarande på besked om saknade och flera väntar på besked om barn. Många har fått hem de saknade och har kunnat hålla en begravning. Det finns naturligtvis olika behov och önskemål om hur man vill minnas och hedra de saknade. Vi på Rådet vill därför passa på att fråga dig som är anhörig eller drabbad av flodvågskatastrofen om minnesaktiviteter. Därför medföljer med detta informationsbrev en enkät som vi skulle uppskatta om du tog dig tid att fylla i. Vi kommer sedan att återkomma med resultatet så fort som vi kan. Vi hoppas att detta kan ge en vägledning om vad ni anhöriga vill. Du som tar emot detta infobrev per post får också ett frankerat svarskuvert.

Samtalsgrupper för drabbade i Stockholm

Du som behöver stöd och vill träffa andra drabbade kan ta kontakt med Referenspunkt Ersta och Röda Korset i Stockholm.

Referenspunkt Ersta och Röda Korset startar fortlöpande nya samtalsgrupper. Ersta tar emot barn, tonåringar och vuxna. Grupperna leds av

professionella samtalsledare. Adressen är Ersta Sjukhus, Folkungagatan 121.

För anmälan och mer information, kontakta Marianne Wählström tel 08-714 60 00.

Röda Korset har öppna informationsträffar för drabbade kl 17.30–cirka 19.00, onsdagar 11 maj och 25

maj. Då talar man allmänt om krisreaktioner och hur man kan känna sig. Information ges också om Röda Korsets samtalsgrupper. Informationsträffarna hålls på Röda Korsets huvudkontor, Hornsgatan 54, Stockholm.

För mer information, kontakta Annika Gillispie tel 452 46 12.